

Kilis Kent Meydanı Düzenleme Projesi

Güneydoğu Kent Stratejisi & Tasarımı Planı

• Kilis Kent Meydan Projesi ve Vizyon Haritası

- Proje Hakkında
- Paydaşlar
- Proje Ölçeği
- Finans
- 16. yy Kilis Tarihi Kent Meydanı Düzenleme Projesi ve Eylem Planı

• Proje Kronolojisi

• Eylem Planı

- 1. Faz (Ağustos/Kasım 2018)
- 2. Faz (2019-...)
- 3. Faz (2019-...)

• Proje Takvimi

Kilis Kent Meydan Projesi ve Vizyon Haritası

Proje Hakkında

Gaziantep'te mülteci kampları ile ilgili yaptığımız projenin akabinde, kent meydanı düzenlemesini önceleyerek, Kilis'in **ehir ölçeğinde** sorunlarını belirleyip bu sorunlara çözümler üretmek üzerine çalışmalar yapacağız.

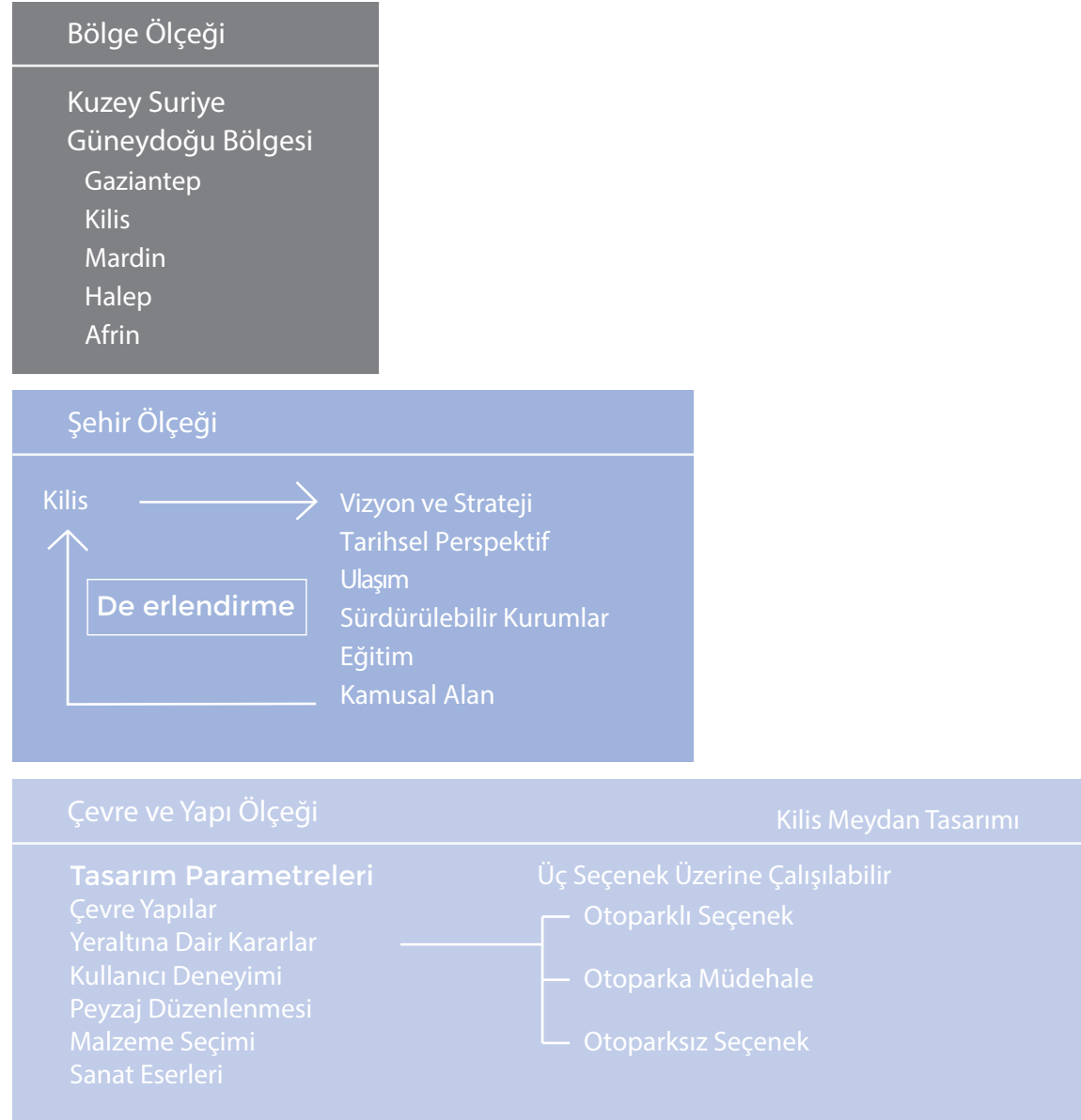
Kilis geleneksel yapısını koruyan 130.000 nüfuslu küçük bir şehirdir. Suriye sınırında yer alan şehir, kendi nüfusundan fazla Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapmaktadır. Kilis şehir yapısı, iklim, yapı tipolojisi bakımından Mardin'e benzerlik göstermektedir. Ancak hem sınırdan güvenlik açısından yaşadığı sorunlar, hem de şehrin tanıtılmasına yeterince önem verilmemesi nedeniyle adını yeterince duyuramamıştır.

Bu proje ile ilk aşamada **kent meydanının yeniden tasarlanması**, **ehrin 5-10 yıllık stratejik planlarının olu turulması** hedeflenmektedir. Bu çalışma için mimarlar, şehir plancıları, şehir tarihçileri, sosyal bilimciler ve karar vericiler ile danışma kurulu oluşturulmuştur.

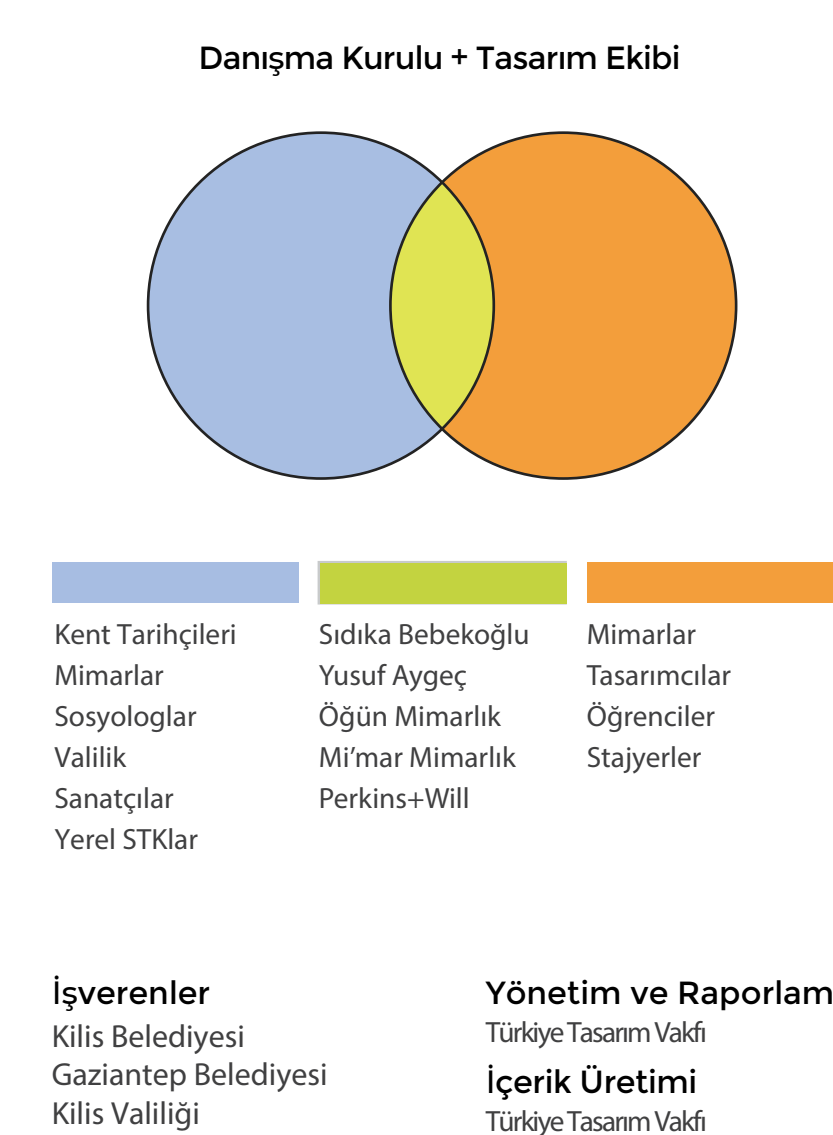
Aynı zamanda uluslararası bir çalışma grubu da oluşturulmuş, Türkiye, Suriye ve Avrupa'dan konunun uzmanlarının projeye dahil olması amaçlanmıştır. Bu grup şehrin halihazır durumunu değerlendirecek, masterplan ölçeğinde çalışmalar yapacak, kente dair bir vizyon geliştirecek, **kent için uygulanabilir, bütüncül çözümler önerecektir**. Uzun vadede bu bölge için, sürdürülebilir bir vizyon etrafında çalışabilecek kişileri bir araya getirerek bir oluşum kurma amacı güdülmektedir. Bu proje Gaziantep projemizden sonra bu bölgedeki potansiyelleri ortaya çıkarmak, buna yönelik şehri düzenleme fırsatı sağlamayı amaçlamaktadır.

Proje Ölçeği

Paydaşlar

Finans

Desteklenen	
Danışma Kurulu	-
Tasarım Ekibi:	
Mimarlar	+
Tasarımcılar	+
Öğrenciler	-
Stajyerler	-
Yönetim ve Raporlama	+
Sivil Toplum Kuruluşları	-
Destekçi	
Belediyeler	+
Yerel İşadamları	+
Yerel Yönetim Fonları	(opsiyonel)
AB Fonları	(opsiyonel)

16. yy Kilis Tarihi Kent Meydanı
Düzenleme Projesi ve Eylem Planı

Kilis, insanlık tarihinin en köklü katmanlarının yaşandığı bir bölgede, BEREKETLİ HİLAL'in tam ortasında; Doğu Akdeniz, Anadolu ve Suriye coğrafyalarının kesiştiği noktada yer almaktadır.

Anadolu'nun kapısı konumundaki Kilis; 1516 yılında Mercidabık Savaşı'nın yaşandığı, Osmanlı Devleti'nin Suriye, Lübnan ve Filistin'i almasına; oradan Mısır'a yönelmesine sebep olan noktada bulunmaktadır. Bugün de aynı şekilde Suriye'de yaşanan savaşın etkilerini birinci dereceden yaşayarak kendi nüfусundan daha fazla bir göçe ev sahibi olmuştur. (93.330+120.000)

Tarihi şehir dokusu, 14.-15. yy Memlük Dönemi yapılarının yanı sıra, esas olarak 16.-20. yy Osmanlı Dönemi anıtsal ve sivil mimari örnekleri ile doludur. 20. yy başında 350 anıt yapı, 1500'e yakın sivil yapının bulunduğu 20.000 nüfuslu 1km'ye yakın çapta dairesel bir yerleşime sahip zengin ve çok kültürlü bir şehir idi.

Günümüzde tarihi dokunun çeperinde genişleyerek büyüyen şehrin eski dokusu, Kültür Bakanlığı tarafından koruma altına alınarak, Kentsel SIT alanı ilan edildi ve 365 yapı, korunması gerekli tescilli taşınmaz kültür varlığı yapı olarak belirlendi. Ayrıca Kilis il sınırları içinde 149 köyde çok sayıda kırsal mimarlık mirası ve çoğu koruma altına alınmış 137 arkeolojik değer bulunmaktadır.

Tarihi şehir merkezinde 2000li yılların başından itibaren artan restorasyon yatırımları sonucunda mimarlık mirası daha çok ilgi görmeye başlamış, restorasyon uygulamalarının sayısı giderek artmıştır.

Ancak, restorasyon uygulamalarının teknik yetersizliğinden kaynaklanan sorunlar, restorasyon sonrası kullanım ve işletme sorunlarına, şehrin altyapı sorunları da eklenince; kültürel mirasın henüz istenilen verimlilikte kullanılmadığı görülmektedir.

Üstelik önümüzdeki dönemde devam eden kültürel miras yatırımları ile bu sorunların yoğunluğunun katlanarak artacağı, giderek daha belirgin olarak

yaşanmaya devam edeceği de görülmektedir.

Bu durum çelişkili iki yaklaşımın bir arada yürümesinden kaynaklanmaktadır. Bir yandan tarihi doku saygı görüp, ortaya çıkarılarak kültür-turizm yatırımları teşvik edilmekte; öte yandan yıkım ve yoğunluk artırmayı öneren planlama ve yapılaşma anlayışı devam etmektedir.

Hal böyle olunca tarihi doku içinde yeni yol açma yaklaşımı, yapı adalarını parçalamakta; 0,50/1.00 yoğunluktaki geleneksel dokuda B5/B3 tanımlı çok katlı B.A yapılar yapılmaktadır. Üstelik 1km çapındaki eski yerleşimin çevresinde genişleyen yeni yerleşimlerin 5-10 kat artan yükü de tarihi dokuya yüklenmektedir.

Birkaç adım sonrasını yeteri kadar öngörmeden hayata geçirilen yatırımlar, yerini bulmadığı gibi; bu yaklaşımlar sonucunda şehrin yaşam kalitesi de düşmektedir. Sürdürülebilir bir şehirleşme, kalkınma, planlama anlayışına bir an önce geçilmesi kaçınılmaz hale gelmektedir.

Zengin kültürel miras kapasitesi, somut ve somut olmayan kültür de erleri, insan kayna ı (göçmenler de dahil), bölgenin konumu ve potansiyeli, ulusal ve uluslararası kaynaklar; bütüncül bir yakla ım ile de erlendirildi inde; kültür, turizm, sosyal, ekonomik, do al kaynaklar ve tarım potansiyelinin çok daha yüksek de erlere ula ması, daha yüksek bir ya am kalitesi ve kalkınma hedeflerini sa lamak mümkündür.

Bölgede örnek teşkil edebilecek, ülkenin ekonomik, sosyal, kültürel hayatına önemli katkı sağlayacak ve dünyaya hitap edebilecek bir model için bütüncül yaklaşımlar ve planlamaya geçilmesi tek seçenek olmaya devam etmektedir.

TEVHİDİ (BÜTÜNCÜL) İLKE

Kilis'in sahip olduğu kültürel mirasın temelini 16. yy Osmanlı şehir ve mimari üslubu oluşturmaktadır. Bunun arkasında ise İslam Düşüncesinin Medeniyet Anlayışı ve onun ortaya koyduğu sistem ve değerler yer almaktadır.

Günümüzde sorunların bütün ağırlığına rağmen, bu anlayışın ve değerlerin izleri / yansımaları şehir yaşamının her alanında hala canlılığını sürdürmektedir. Bir Kilis evindeki kitabenin dile getirdiği gibi;

bu hane güzel hane
safa verir giren cane
içindeki oturane
HÜDA ilm-ü amel versin

Sonuç olarak, mevcut uygulamadaki parçalı ve kısa vadeli yaklaşımlardan vazgeçerek; geçmişten gelen en temel ilkeler esas alınarak, tevhidi (bütüncül) yaklaşımlarla, sorunlar, analizler her cephesiyle yeniden ele alınmalıdır.

Buna göre ulusal, uluslararası, bölgesel veriler dikkate alınarak, bütün kaynakların (doğa, tarım, insan, kültürel miras...) en verimli şekilde planlanması ile hem maksimum fayda elde edilecek, yaşam kalitesi, refah seviyesi yükselerek güçlü bir ekonomiye hem de Medeniyetimizin ortaya koyduğu özgün ve yüksek çözümlerle, dünya kültürüne saygın örneklerle katılmak mümkün olacaktır.

Proje Kronolojisi

11 Mayıs 2018, Kilis

- Türkiye Tasarım Vakfı ekibi Vali Mehmet Tekinarslan'ı ziyaret etti.
- Kilis'in kent olarak potansiyelleri, iklimi, konut tipolojisi hakkında kısa bilgi alma imkanı buldu.
- Kilis Cumhuriyet Meydanı'nı gözlemledi. Meydanın günümüzdeki iyi işleyen ve problemli alanlarına dair görüşler alındı. Pek çok açıdan fotoğrafladı.
- Meydanın etrafındaki önemli kamusal ve özel yapılar ziyaret edildi.

11 Mayıs 2018, Gaziantep

- Türkiye Tasarım Vakfı ekibi Hasan Kalyoncu Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'ni ziyaret etti.
- Mimarlık Bölüm Başkanı Derya Bakbak'ı ziyaret etti. Kilis Meydan projesi hakkında bilgi verdi, görüş ve önerilerini dinledi.
- HKÜ Tasarım Topluluğu Başkanı Büşra Özpineci ile Kilis Meydan Projesine dahil olma süreçleri değerlendirildi.

19 Mayıs 2018, İstanbul

- Türkiye Tasarım Vakfı Yönetim Kurulu'na Kilis ve Gaziantep'de yapılan görüşmeler hakkında bilgi verildi.
- Projede izlenecek yöneme karar verildi.
- Projenin Türkiye'li, Suriye'li ve Avrupa'lı ekipler tarafından yürütülmesine karar verildi.
- Proje master plan, meydan düzenlemesi ve mozaik işi ile ilerleyecektir.
- Master plan için Perkins+Will ile görüşmeler yapılacaktır.
- Danışma kurulu Mi'mar Mimarlık, Öğün&Öğün Mimarlık ve Nun Mimarlık şeklinde planlanmıştır. Eklemeler yapılacaktır.
- Mozaik işi için sanatçı Yusuf Aygeç ile görüşmeler yapılacaktır.
- Projeye İTÜ ve HKÜ'den öğrenciler dahil edilecektir.
- Ramazan ayı içerisinde yukarıda saydığımız kimselerle projenin paylaşıldığı ve ilk değerlendirmenin yapılacağı toplantı organize edilecektir.
- Bütçenin netleşmesi ile Ramazan sonrasında ise projenin kesinleşen ekibi ile Kilis ziyareti gerçekleştirilecektir.
- İstanbul'da yapılacak ilk toplantıya Kilis Kültür Envanteri'ni hazırlayan Sıdika Bebekoğlu davet edilecektir.
- Kilis ile Valilik'ten şehir ve meydan ile alakalı belgeler istenecektir.

23 Mayıs 2018

- David Green'e Kilis projesini anlatan, Perkins+Will'i projeye davet eden e-mail gönderildi.

25 Mayıs 2018, Mi'mar Mimarlık

- Ahmet Yılmaz ve İbrahim Hakkı Yiğit'e proje hakkında bilgi verildi.
- Projede Sıdika Bebekoğlu'nun olmasının çok önemli olduğu konuşuldu.
- Ulaşım konusunda Abdülbasit Doğru'dan, peyzaj konusunda ise Zeyyat Hattapoğlu'ndan destek alınabileceği konuşuldu.
- Meydan tasarımının otopark üzerinden üç fazda ele alınabileceği konuşuldu.
- Otoparkın korunduğu seçenek
- Otoparkın en üst katında yapılacak bazı düzenlemerin olduğu seçenek
- Otoparkın kaldırıldığı seçenek
- Yapılacak düzenlemede yerel öğelerin ve malzemelerin projeye dahil edilmesi konusunda uyarılar yapıldı.

28 Mayıs 2018, TTV Ofisi

- Sıdika Bebekoğlu'na daha önce yürüttüğümüz projeler ve Vakıf hakkında bilgi verildi.
- Kilis için yapılması plananan projede izlenecek yöntem, paydaşlar ve süreç hakkında bilgi verildi.
- Sıdika Bebekoğlu Kilis'de şimdiye kadar yapılan çalışmalar hakkında bilgi verdi.
- Halep - Kilis benzerliği hakkında konuşmalar yapıldı.
- Projeye kent tarihçilerinin de dahil edilmesinin gerekliliği konuşuldu.

11 Haziran 2018, Öğün Mimarlık

- Emine Öğün'e Kilis'de yapılacak projeden bahsedildi; yöntem, paydaşlar ve süreç paylaşıldı.
- Danışma Kurulu toplantısına davet edildi.

17 Haziran 2018, İstanbul

- David Green'e kısaca Kilis tanıtıldı. Şehir yaşamı, nüfus popülasyonu, iklimi, konumu hakkında bilgi verildi. Kilis'de yapılacak proje, işleyişi, paydaşlar hakkında konuşuldu.

- Proje için neler yapabilecekleri, daha önce bu tür konularda yaptıkları çalışmalar değerlendirildi.
- Projenin ölçeği, daha önce ortak olarak yapılan Gaziantep projesi ile ilişkisi, projenin olası fazları gündeme geldi.

21 Haziran 2018

- Halep üzerine çalışan mimar Rafif Safaf projeye davet edildi.

25 Haziran 2018, İstanbul

- Toplantı Sıdika Bebekoğlu'nun Kilis sunumu ile başladı.
- Sunumda kuruluşundan bu güne gelişimi, 16. yy'da yapılan günümüzde hala korunan yapılar, geçmişten görseller ile katılımcılar Kilis tanıtıldı.
- Meydan tasarımıyla başlanıp önemli iki caddesinin sonrasında ise bütüncül bir koruma planının ele alınması gerektiği konuşuldu.
- Kentin aynı zamanda 5 ve 10 yıllık vizyon planları ile geliştirilmesi gerektiği, kente gelen göçmenlerin uzmanlıklarından faydalanarak kentin onarılmaya ihtiyaç duyan yapılarının onarılması, bu süreçte kentlilerle bir araya gelmek gerektiği konuşuldu.
- Şehrin gelişimini planlı şekilde yaparak tarihi kent dokusuna zarar verilmesinin engellenmesi konuşuldu.
- Bu büyüme planı ve eski şehir üzerine planlar yapılırken köyleri de ele almak gerektiği konuşuldu.
- Bu süreçler ilk günden itibaren belgelenmeli, açık hale getirilmeli, ileride başka şehirler de benzer projeler yaptığında bu belgelerden faydalanabilmelidirler.
- Bu belgelemeler ile gelecek nesillere yapı ve üretim teknolojileri, yapı aletleri ve ölçülerinin aktarılması da sağlanacaktır.
- Katılımcılar:
 - Sıdika Bebekoğlu
 - İbrahim Hakkı Yiğit
 - Ahmet Yılmaz
 - Mehmet Öğün
 - Emine Öğün
 - Fehmi Bilge
 - Yusuf Aygeç

Eylem Planı

Faz 1 - Eylem Planı (Ağustos / Kasım 2018)

- Adım: Kentsel ölçekte bütüncül koruma ilkelerinin ortaya konulması
- Adım: Ulaşım aksları ve ana ilkelerin belirlenmesi, planlama önerileri
- Adım: Meydan Düzenlenmesi için TASARIM (3 aşamalı olarak)

Faz 2 - Proje sonuçlarının SERGI / Panel-Konferans ve YAYIN olarak tanıtılması ve kalıcı hale getirilmesi, İstanbul ve Kilis'te 2 sergi, üniversite ve ilgili kurumlarda konferanslarla tanıtım yapılması (2019- ...)

Faz 3 - Uygulama Planı (2019 - ...)

Faz 1 - 1. Adım

Kentsel ölçekte bütüncül koruma ilkelerinin ortaya konulması

- Tarihsel sürecin irdelenmesi
- Çevresel potansiyelin ve etkenlerin irdelenmesi
- Bölgesel potansiyelin ve etkenlerin irdelenmesi
- Bölge Planları, Ulusal Planların irdelenmesi
- Suriye etkeni, planlama ve politikaların irdelenmesi
- Tarım, Sanayi, Turizm, Ticaret, Kültür potansiyelinin değerlendirilmesi
- Sorunların, ihtiyaçların irdelenmesi
- Gelişme akslarının ve potansiyelinin değerlendirilmesi

Raporlama

- Uygulama süreçlerinin ve finans kaynaklarının tanımlanması

- Katılım modeli geliştirilmesi

- Bütüncül Planlama önerisi

Çalışma Ekibi

- Türkiye Tasarım Vakfı

- Danışma Kurulu

- Proje Koordinatörü ve Yardımcı Mimarlar (restorasyon/kentsel tasarım/3D grafik sunum/raporlama alanında)

- Teknik Danışmanlar (kentsel koruma, şehircilik, ulaşım, kent sosyolojisi, kent ekonomisi, tarihçi, sanat tarihçi, arkeolog, kentsel tasarım uzmanları, turizm, işletme, anıt-heykel tasarımcısı, peyzaj, sosyal bilimci, kent belleği, jeoloji / altyapı uzmanı, coğrafyacı, elektrik, aydınlatma, tesisat, mekanik... vb)

Çalıştay Düzenlenmesi

Valilik, Belediye, Anıtlar Kurulu, Vakıflar, Müdürlükler, Üniversiteler, Gaziantep Belediyesi (deneyim aktarımı, ortak çalışmalar), Tic.San. Odası, Mimarlar Odası, Turizm Kuruluşları, Yerel STK'lar, Uzmanlar ve danışmaların bir araya gelmesi, katılımcı ve çok yönlü kararların ortaya konması

Faz 1 - 2. Adım

- Ulaşım aksları ve ana ilkelerin belirlenmesi, planlama önerileri
- 1.adımdaki çalışma ve raporlamalar sonucunda SIT alanındaki ana kararların, ulaşım aksları, altyapı ve planlama kararlarının belirlenmesi
 - Ulaşım akslarına göre yeni otopark alanlarının belirlenmesi
 - Meydandan otopark fonksiyonunun uzaklaştırılması ve yayalaştırma için kademeli olarak alternatif çözümlerin planlanması
 - Mevcut yeraltı otoparkının durumunun değerlendirilmesi
 - Bu aşamalara paralel olarak, 3 kademede proje alanı ve iş aşamalarının tanımlanması (1- meydan ve ona bakan cepheler 2-meydandaki yapılan yeniden inşası ve ıslahı 3- meydana bitişik yapı adalarının ve yan yolların inşa, ıslah ve düzenlenmesi

Faz 1 - 3. Adım

- Meydan Düzenlenmesi için TASARIM (3 aşamalı olarak)
- 3 aşama için tasarım alternatiflerinin hazırlanması.
 - Proje ve sunumların yapılması (1.alternatif: meydan ve cepheleri, 2.alternatif: meydandaki yapılar 3.alternatif: meydana bitişik yapı adaları ve yan yollar)
 - 1. Alternatif için meydanın yeni kullanımında, yaya düzeni, tören alanı, anıt tasarımları, kentsel mobilya, peyzaj, ses ve ı ışık düzeni, aydınlatma, konuşma kürsüleri, çelenk alanları, altyapı çözümleri, yağmur giderleri, zemin kaplamaları, bilgilendirme panoları, duraklar, bekleme yerleri, gölgelikler, su ve yeşil unsurlar,
 - 2. Faz çalışmalarına (Uygulama aşamasına) yön verecek, plan, program, bütçe-finance fikirlerinin ortaya konarak raporlanması

Faz 2

- Çalışma sonuçlarının kalıcı hale getirilmesi (2019-....)
- Kilis'te ve İstanbul'da yapılacak SERGI / Panel-Konferanslar ile çalışmaların kamuoyu ile paylaşılması
 - Proje sonuçları ve raporlarının YAYIN dokümanı ile kalıcı hale getirilmesi, araştırmacıların kullanımına sunularak arşivlenmesi. İlgili kişi ve kurumlarla paylaşılması ve yeni işbirliği potansiyelinin geliştirilmesi
 - Projelerin daha sonraki aşamaları için katılım sağlanması, yeni fikirlerle zenginleşmeye açık olması, Vakfın ve projelerin tanıtımının güçlendirilmesi

Faz 3

- Uygulama Projesi (2019-....)
- 1.Faz'da hazırlanan proje ve önerilen vizyon doğrultusunda uygulama sürecine geçilmesi. Uygulama Projeleri ve teknik altyapının hazırlanması

Proje Takvimi

*Hafta

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

PROJE KARARININ KES NLE MES VE SÖZLE ME YAPILMASI

PROJENİN ANA İLKELERİ ÜZERİNDE ANLAŞMAYA VARILMASI

TEKLİF VERİLMESİ

SÖZLEŞME YAPILMASI

ÖN HAZIRLIKLARIN YAPILMASI

Proje Ekibinin Görevlendirilmesi

Proje Koordinatörü

3 Mimar / Restorasyon /Kentsel Tasarım / 3D / Planlama

Teknik Danışmanların belirlenmesi

Kentsel Koruma, Tarih, Sosyal Bilim, Anıt Tasarımı, Ulaşım

Çalışma Mekanı / Ofis Düzenlenmesi / Tadilat

Teknik Donanım, Mobilya, Internet vs.

Proje Ekibi ile ilk çalışmalara başlanması ve Bilgilendirme

(1) Danışma Kurulu ve bütün ekip ile Bilgilendirme Toplantısı

Ön Rapor - Strateji Belirleme

PROJENİN RESMEN BA LAMASI

İş Programı ve Takvimin Kesinleşmesi

İş Bölümü Yapılması

Mevcut Bilgilerin Derlenmesi

Arsiv Oluşturulması

Yerinde Yapılacak Ölçüm ve Belgeleme

Total Station

Fotoğraflama

İlgili Kurumlardan Dökümanların Derlenmesi

Çizimler / Tasarımlar / 3D Grafik Sunumları

Projelerin Tamamlanması

Yerinde Ara Kontrol

Danışmanlar ile Çalışmalar / Planlama

Ulaşım / Altyapı / Koruma

Sosyal Yapı / Bölgesel Veriler / Yeni Şehir

Turizm / Ekonomi / Tarım / Kırsal Kalkınma

Kent Belleği / Meydan / Tasarım / Tören Alanı

Otopark Çözümleri

Danışmanların Yerinde İncelemesi

Dönüşte Sonuç Önerilerin ve Tasarımların Geliştirilmesi

1. ARA RAPOR TESLİMİ

(2) Geniş Katılımlı Danışma Kurulu Toplantısı

ÇALIŞMA DÜZENLENMESİ

Valilik Bünyesinde Yerel Akörlerle Uzmanların Buluşması

Katılım Sonucu Yeni Verilerin Düzenlenmesi

Proje Tasarımlarının Tamamlanması

Sunumların Hazırlanması

2. ARA RAPOR TESLİMİ

(3) Geniş Katılımlı Danışma Kurulu Toplantısı

PROJE TESLİMİ

18'Haziran

18'Temmuz

18'Ağustos

18'Eylül

Proje Başlangıcı

[illegible]

Türkiye Tasarım Vakfı

Karanfil Caddesi Morkaranfil Sokak No:2 Levent, İSTANBUL

T +90 212 219 00 04 · info@turkiyetasarimvakfi.org

www.turkiyetasarimvakfi.org